

การพัฒนาแนวทางการสื่อสารความรู้เรื่องพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ในประชากร วัยทำงาน เขตสุขภาพที่ 3 (“4 PIECE FOR GOOD LIFE”)

อนุช สีนารอด, สุนันทา โพธิพล, กุลพร สุขุมลตระกุล
ศูนย์อนามัยที่ 3 นครสวรรค์ กรมอนามัย

ปัญหาของโรคไม่ติดต่อหรือโรควิถีชีวิตหรือโรคที่ตนเองสร้างเอง\Life Style Disease (Non-Communicable Disease; NCDs) นั้น เป็นปัญหาที่สำคัญของวัยทำงาน โดยปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดโรค NCDs คือ สภาพแวดล้อม เพศ พันธุกรรม วิถีการใช้ชีวิต พฤติกรรมสุขภาพที่ไม่เหมาะสม เช่น พฤติกรรมการกิน นอน การออกกำลังกาย เป็นต้น⁽¹⁾ และเนื่องจากยุคสื่อสารไร้พรมแดน พฤติกรรมในโลกยุคปัจจุบันที่สำคัญ คือ พฤติกรรมการใช้มือถือ พบว่า กลุ่มประชากรอายุ 19-24 ปี มีการให้ความสนใจในการค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลในครอบครัวในระดับสูง ได้แก่ ปัญหาต่างๆของสมาชิกในครอบครัว⁽⁶⁾ ดังนั้น ศูนย์อนามัยที่ 3 กรมอนามัย จึงได้จัดทำ “การพัฒนาแนวทางการสื่อสารความรู้เรื่องพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ในประชากรวัยทำงาน เขตสุขภาพที่ 3” ขึ้น เพื่อตอบสนองพฤติกรรมที่เปลี่ยนไปของประชากรกลุ่มวัยทำงานที่มีการใช้มือถือมากขึ้น เพื่อให้ประชากรเข้าถึงสื่อความรู้ที่ถูกต้อง เชื่อถือได้ สามารถตัดสินใจเลือกพฤติกรรมที่เหมาะสมต่อตนเอง โดยอยู่บนฐานความรู้ส่งผลในการนำไปบอกต่อแก่ผู้อื่น โดยทั้งหมดนี้เป็นกระบวนการสร้างความรอบรู้ทางสุขภาพ (Health Literacy) ซึ่งจะเป็นการสร้างความรู้ที่ยั่งยืนและเป็นเป้าหมายที่สำคัญของกรมอนามัยอีกด้วย

ศูนย์อนามัยที่ 3 โดยกลุ่มวัยทำงานฯ ได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลสถานการณ์ปัญหาในระดับประเทศ และเขตสุขภาพที่ 3 ค้นหาข้อมูล เตรียมเนื้อหา Content สื่อความรู้เรื่องพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ ทั้ง 4 ด้าน ในประชากรวัยทำงานประชุมระดมสมองกลุ่มฯ เพื่อกำหนด Concept สื่อฯ และรายละเอียดคลิปรวมไปถึงคุณสมบัติผู้สมัครและผลงาน ทำการจัดประกวดสื่อฯ ตัดสินผลงานการประกวดจากคณะกรรมการ และประกาศผลรางวัล สูดท้ายนำสื่อฯ ที่ได้รับการคัดเลือกให้ประชาชนดูและประเมินผลความพึงพอใจ

ผลการทดลองการใช้งานสื่อฯ ในประชาชนวัยทำงานกลุ่มตัวอย่าง 150 คน พบว่า ผู้ใช้มีความพึงพอใจอยู่ในระดับดีมาก ร้อยละ 25 และอยู่ในระดับดี ร้อยละ 45 ข้อที่ผู้ใช้มีความพึงพอใจมากที่สุด คือ เสียงบรรยายและเสียงประกอบมีความเหมาะสม การใช้ภาษาถูกต้องเหมาะสม สื่อความหมายได้ชัดเจน และระยะเวลาในการนำเสนออินโฟกราฟิก ตามลำดับ ข้อที่ต้องการให้มีการปรับปรุงแก้ไขมากที่สุด คือ การจัดลำดับตามความยากง่ายมีความเหมาะสม

แนวทางการปรับปรุงพัฒนานวัตกรรมต่อไป คือ ทดลองให้กับกลุ่มเครือข่ายเจ้าหน้าที่ ทำการประเมินผล ปรับปรุงสื่อจนเป็นมาตรฐาน ร่วมกับพื้นที่ในการพัฒนาระบบการสื่อสารสื่อฯ เพื่อให้เข้ากับบริบทของพื้นที่รวมถึงการสร้าง YouTube Channel ของกลุ่มพัฒนาการส่งเสริมสุขภาพวัยทำงาน ซึ่งจะเป็นช่องทางในการสื่อสารสถานการณ์วัยทำงานในการเฝ้าระวังและสื่อสารมาตรการต่างๆ รวมทั้งสื่อประชาสัมพันธ์ความรู้ ที่เครือข่ายสามารถนำไปออกแบบ intervention หรือเป็นเครื่องมือในการทำงานโดยให้เข้ากับปัญหาและบริบทในพื้นที่อย่างแท้จริง